

Kogukonnad saavad kohalikeks algatusteks raha taotleda

LK 3

Kanepi vald kaardistab infot Ukraina sõjapõgenike vastuvõtmiseks

LK 3

Vastlapäev Pranglis ja Valgjärvel

LK 5-6

Kanepi Teataja

Vallavalitsuse ja vallavolikogu ajaleht MÄRTS 2022 NR 3 (172)

VABARIIGI MATK 2022 IHAMARUS

Eelmise aasta Vabariigi matka lõpus küsisime osalejatelt tagasisides muuseas ka seda, et kus võiks toimuda 2022. aasta Vabariigi matk. Päris mitu inimest avaldas arvamust, et matk võiks toimuda endise Kõlleste valla territooriumil. Korraldustoimkond hakkas koheselt mõtteid mõlgutama, et kus seda täpsemalt teha. Kuna viimastel aastatel on üheks matka eesmärgiks olnud tutvustada meie vallas pärit tuntud inimeste sünnipaikaid, siis väga pikalt me mõtlema ei pidanud – valik langes Ihamarus. Nimelt on Ihamarus kirjanik Richard Roht'i ja riigimees Heinrich Mark'i sünnikohad.

Kuna COVID-19 olukord oli aasta lõpus üsna kriitiline, siis sai korralduskomitee kokku alles umbes kuu enne matka, et panna paika konkreetne plaan ning jagada ülesanded. Kuna korraldajatele on Ihamaru kant veidi võõras, siis sai appi palutud Ihamaru küla hing ja eestvedaja Aivar Täpsi, kes aitas paika panna matka marsruudi. Samuti saime härra Täpsi'lt nõusoleku kasutada Ihamaru külakeskust matkaliste toitlustamiseks.

Inimeste huvi selleaastase matka vastu oli väga suur, kaks päeva enne matka oli registreerunud ligi 170 matkavilist ning kõnesid tuli veel ka matkapäeva hommikul. Uudis meie Vabariigi matkast oli jõudnud isegi ühe „Õhtulehe“ ajakirjaniku kõrvu, kes soovis lugu kajastada. Tema sooviks oli üle-eestilises väljaandes näidata, et ka väikestes kogukondades toimub Eesti sünnipäeval toremaid ja rahvarohkeid üritusi. Nii jõudsimegi sel aastal oma matkaga ka „Õhtulehe“ veergudele.

Neljapäeva, 24. veebruari, lõunaks kogunes Ihamaru külakeskuse juurde ligi 200 inimest, et siis ühiselt ette võtta järjekordne Vabariigi matk. Tulijate seas

Matkal osalejad.

Foto: Aike Meekler

oli pere- ja sõpruskondi ning unustatud ei olnud ka neljajalgseid sõpru.

Seekord oli matka pikkuseks u 5 km. Teel möödusime Richard Roht'i ja Heinrich Mark'i sünnikohtadest, kõndisime natuke mööda ajaloolist Postiteed, põikasime korraks sisse Viia-Jaanilabürinditalu maadele, kus peremees Aivar Täpsi tutvustas natuke enda ja talu tegemisi. Seal edasi möödusime Kõivualutse laada toimumiskohast ning väikse ringiga jõudsimegi tagasi Ihamaru külakeskusesse. Külakeskuses ootas kõiki matkalisi mulgipuder ning soe tee. Kuna väljas oli päikesepaisteline ilm, eelistasid paljud inimesed kõhukinnitust

võtta õues. Need, kes jäid külakeskuse saali istuma, said kuulata Saverna raamatukogu direktori Tiina Hoop'i lühikest ettekannet Richard Roht'i ja Heinrich Mark'i kohta. Samuti rääkis T. Hoop Eesti Rahva Muuseumi virtuaalnäituse projektist „Sünnipaik“, mille raames on filmitud videoklippe tuntud eestlaste sünnikohtades üle Eesti, sh ka Kanepi vallas.

Kuna sel aastal oli osalejaid väga palju, siis otsustasime teha ka väikese üllatuse ning järjekorras 104.-ndana kohapeal registreerunud inimesele välja anda väikese kingituse. Selleks õnnelikuks inimeseks osutus Ihamaru

enda elanik, väike Helean Seeme.

Matka lõpus inimestega vesteldes sain teada, et inimesed jäid matkaga rahule ning jäävad ootama uusi sarnaseid üritusi. Peakorraldajana käisin välja lubaduse, et Vabariigi matk toimub kindlasti ka järgmisel aastal, kuid ühteist on oodata juba ka sel kevadel ja suvel. Tänu inimeste suurele huvile on selge, et nad vajavad ja ootavad erinevaid vabaõhuüritusi. Naiskodukaitse Kanepi jaoskond on võtnud endale eesmärgi pakkuda meie valla inimestele selliseid üritusi.

Lõpetuseks soovin lisaks Aivar ja Terje Täpsi'le abi eest tänada ka Saverna

raamatukogu direktorit Tiina Hoop'i, Kanepi Seltsimaja juhatajat Marju Jalast, kes vastutas kuulutuse eest; „Tuuliku Reiside“ bussijuhte Tarmo Varul'it ja Ahti Ülpri-t ning Anu Klemmer'it, kes keetis matkalistele maitsva mulgipudru.

Ja loomulikult sügav kummardus ja tänu kõigile, kes matkal osalesid!!! Kui poleks teid, siis poleks ju meil kellelegi midagi korraldada.

KOHTUMISENI JUBA UUTEL MATKARADADEL!

Vabariigi matka 2022 peakorraldaja, Aike Meekler

Vabariigi aastapäeva lipuheiskamise tseremoonia Kanepi Vabadussamba juures

24.veebruari varahommikul toimus Kanepis pidulik lipuheiskamise tseremoonia. Riigilipp heisati koos päikesetõusuga. Pidupäeval tervitasid Kanepi vallavanem Mikk Järv, Kaitseliidu Põlva maleva pealik major Kaido Kivilo ning rahvast õnnistas Kanepi Jaani koguduse õpetaja Margit Lail. Isamaaliste lauludega esines Kanepi Segakoor.

Kontsert

Laupäeval, 19. veebruaril toimus Kanepi Seltsimajas Eesti Vabariigi 104. aastapäevale pühendatud kontsert LUMELILLED. Esinesid Kanepi valla isetegevuskollektiivid, Kanepi Gümnaasiumi õpilased ja Heino Tartese pereansambel. Hetked meeleolukast üritusest jäädvustas Keitlin Kõoleht.

Kanepi segakoor, vallavanem Mikk Järv.

Fotod: Keitlin Kõoleht

VOLIKOGU JA VALLAVALITSUS

Veebruarikuu volikogu istung toimus 17. kuupäeval Kanepi vallamajas

Esimese päevakorrapunktina andsime vallavalitsusele loa osaleda ning võtta rahalisi kohustusi Kagu Ühistranspordikeskuse poolt läbi viidavas keskse sotsiaaltranspordi korraldamise hankes. Aastatel 2020-2022 oleme osalenud koos Põlva, Rõpina, Võru, Setomaa, Rõuge, Antsla vallaga Euroopa Sotsiaalfondist kaasrahastatud sotsiaaltranspordi korraldamise pilootprojekti, mille eesmärgiks on tagada kohane transporditeenus puuetega isikutele. Projektitegevusi on keskselt korraldanud Kagu Ühistranspordikeskus. Kuna pilootprojekt jõuab käesoleva aasta septembris lõpule, on vajalik edasiste tegevuste planeerimine. Senise põhjal järeltöid tehes on projekt olnud kasulik ja edukas, seetõttu leidis volikogu, et ühtse sotsiaaltranspordi korraldusega tuleb jätkata.

Järgmiseks andis volikogu kaks luba kinnisasja omandamiseks. Mõlemal juhul on tegemist kinnisasja omandamise kitsendamise seadusest tuleneva loataotlemise kohustusega, kus omavalitsuse luba on nõutav selgitamiseks välja avaliku huvi puudumist.

Volikogu andis ka nõusoleku ARVO HAUSENBERGI MÄE-MATSI TALU poolt esitatud maavara kaevandamise keskkonnanaloo taotlusele keskkonnamõju hindamise eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu kohta.

Mäeeraldil paikneb Põlva maakonnas Kanepi vallas Pikareinu külas kinnistutel Assumäe ja Simuna. Kaevandamisloa taotlusele on Keskkonnaameti poolt antud eelhindang, mille kohaselt puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju.

Iga sammuga liigume lähemale 2024. aastal toimuvale tippsündmusele Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024. Ülevaate tehtust ja planeeritavast andis meile SA Tartu 2024 juhatuse liige Kuldar Leis. Põhiprogrammis on kavandatud umbes 100 erineva suurusega projekti ning tegevusi jagub kõigisse osalevatesse omavalitsustesse Põlva, Võru, Valga ja Tartu maakondades. Täpsemat ülevaate Tartu 2024 tegevustest leiab käesolevast lehest.

Volikogu istungeid saab jälgida nii reaalselt kui järele vaadata Kanepi valla Youtube'i kanalil. Protokollid ja vastu võetud õigusaktidega saab tutvuda valla dokumendiregistris http://delta.andmevara.ee/kanepi_vald/

Piret Rammul
Kanepi Vallavolikogu
esimees

Vallavalitsuse istungite ülevaade

Viimaste kuude erinevad sündmused on pannud omavalitsused koos riigistruktuuridega üle vaatama oma plaane ja tegevuskavasid. Ukrainas toimuva sõjaga ja üldise julgeoleku teemal on kogunenud Kanepi valla kriisikomisjon. On kaardistatud üldine valmisolek võimalikeks kriisilukordadeks ja esmane valmisolek sõjapõgenike vastuvõtuks. Esimesed neist on ka Kanepi valda kohale jõudnud, kuid seni on nad tulnud sugulaste ja tuttavate juurde. Kanepi vald koondab infot, kellel on võimalus pakkuda erinevat abi seoses Ukraina sõjapõgenike vastuvõetuga Kanepi valda. Täname kõiki, kes on juba erinevat abi pakkunud. Kuna üldine olukord on pannud meid kõiki rohkem mõtlema erinevatele olukordadele, siis on info Ukraina abistamiseks ja kriisiks valmisoleku kohta leitav valla kodulehel, mida jooksvalt täiendatakse. Lisaks julgeolekule hõlmab kriisiks valmisolek ka teadmisi tormi, elektrikatkestuste ja muude sündmuste puhul, kus normaalne elutegevus võib olla takistatud.

Majandus- ja arendusküsimused

- Vallavalitsus kinnitas Saverna noortepargi hanke tulemused. Parima pakkumuse hind koos käibemaksuga 653 509,08 eurot. Toid teostab Trev-2 Grupp AS. Noortepargi valmimise tähtaeg on 20. september 2022.
- Hanke tulemuste kinnitamine 3-toalise vallale kuuluva korteri remondiks. Vallavalitsus arutas teemaga seonduvalt ja otsustas hetkel hankes parimat pakkumust mitte kinnitada ning suunata sotsiaalkorteritega seotud maksumuse teema volikogu majandus- ja eelarvekomisjoni arutamiseks.
- Vallavalitsus kinnitas Erastvere Külakeskuse katuse vahetuse hanke tulemused. Parima pakkumuse hind koos käibemaksuga 28 503,22 eurot.
- Vallavalitsus kinnitas Kanepi Lasteaia rühmaruumide projekteerimise hanke tulemused. Parima pakkumuse hind koos käibemaksuga 10 224 eurot.
- Vallavalitsus algatas Kanepi valla arengukava ja eelarvestrateegia koostamise. Arengukava koostatakse kuni aastani 2030. Selleks moodustati järgmised töörühmad: haridus ja noorsootöö; sotsiaal- ja tervis; kultuur-, sport- ja kogukond; majandus- ja ettevõtluskeskkond; keskkond- ja heakord ning juhtimine ja koostöö.
- Kanepi valla 2022. aasta kaasava eelarve ideekonkursi väljakuulutamise ja komisjoni koosseisu kinnitamine. Kaasava eelarve ideekorje toimub 01.03 - 15.03.2022. Seejärel suunatakse nõuetele vastavad ideed rahvahääletusele. Kaasava eelarve summa on 20 000 eurot.
- Kinnitati mittetulunduslikuks tegevuseks toetuse määramine ja taotluste rahuldamata jätmise.
- Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete toetusmeetme taotluste hindamiskomisjoni moodustamine ja taotlusvooru välja-kuulutamise. Kagu-

Eesti spetsialistide eluasemete toetuse taotlusvoor toimub ajavahemikul 07.03.-07.04.2022.

Maaküsimused

- Katastriüksuse lähiaadressi muutmine.
- Katastriüksuse jagamine, moodustatavatele katastriüksustele lähiaadresside ja sihtotstarvete määramine.

Sotsiaalküsimused

- Sotsiaalküsimuste all otsustati kohaliku omavalitsuse ülesanneteks olevate teenuste osutamist Kanepi vallas.

Kultuuri- ja haridusküsimused

- Huvitegevuse toetuse maksimine.
- Erapeole ilutulestiku korraldamiseks loa andmine.

Finantsküsimused

- Eelarvest raha eraldamine MTÜ-le Põlgaste Priitahtlike Pritsimeeste Selts komando ruumide uste ja akende soetuseks summas 8 450,63 eurot.
- Kanepi Varahalduse töötajate koosseisu ja töötasu määrade kooskõlastamine. Asutuse koosseisu osas muudatusi ei ole, töötasu määradele lisandus 5%.

Ehitusküsimused

- Ehitusloa väljastamine ehitusluba päikeseelektrijaama püstitamiseks.
- Kasutusloa väljastamine päikeseelektrijaama kasutamiseks.
- Projekteerimistingimuste väljastamine päikeseelektrijaama projekteerimiseks.

Keskkonnaküsimused,

- Amplite soetamine Kanepi alevikku.

Volikogu eelnõud

- Kanepi valla personaliarvestuse andmekogu asutamine ja andmekogu pidamise põhimäärus (määrus on 17.02.22 toimunud volikogu istungil vastu võetud).
- AS Võru Vesi aktsiate soetamine (on arutlusel 17.03.22 toimuv volikogu istungil).
- Arvamuse andmine Kangru II liivakarjääri mäeeraldise keskkonnanaloo taotlusele koostatud keskkonnamõju hindamise eelhindangu ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu kohta (otsus on 17.02.22 toimunud volikogu istungil vastu võetud).

Põlgaste Lasteaed Sinilill arengukava aastateks 2022-2025 tutvumine (on arutlusel 17.03.22 toimuv volikogu istungil).

Mikko Järvi
Kanepi vallavanem

Kanepi valla eelarvest mittetulunduslike tegevuste toetused 2022. aastal

Vallavalitsusele laekus tähtjaks 29 taotlust erinevate ürituste, tegevuste ja võistluste korraldamise rahastamiseks summas ca 62 000 eurot. Sellel aastal toetab Kanepi vald 26 taotlust kogusummas 42612 eurot, kusjuures toetuste kogusumma on võrreldes eelmise aastaga tõusnud ca 10 000 euro võrra. Toetuseta jäi kolm projekti, kuna taotlustes planeeritud tegevused ei vastanud toetusmeetme eesmärkidele või ei olnud taotlus piisavalt ette valmistatud. Soovime edu ettevõtmistes ja jätkuvat tegutsemisindu kõikidele taotlejatele! Ja tuletan ka meelde, et kajastage kokkuvõtteid toimunud üritustest ja tegevustest valla lehes ja kodulehel ning ärge unustage teha reklaami ja avaldada teateid ka enne korraldatavat sündmust!

Nr	Taotleja nimi	Üritus/tegevus	Toetuse summa, eur
1	MTÜ Alle-Saija Teatritalu	Alle-Saija Teatritalu arendustööd, kultuurisündmused ja "Teatrisuvi 2022"	1500
2	Argo Zoludev	Lahtised lauatennise võistlused Kanepi vallas	900
3	MK Discgolf MTÜ	Kanepi valla nädalamäng ja Kanepi valla avatud meistrivõistlused discgolfis Krootuse Orupedastiku rajal	1750
4	MTÜ Prangli Külaselts	MTÜ Prangli Külaselts tegevused 2022. aastal: vastlapäev, kevadpühad, viltimispäev, perepäev, mõttemängupäev, mard- ja kadripäev, jõulupidu.	1310
5	MTÜ Põlgaste Mudeliklubi	EM Võistluste etapp mudelismis koostöös Väike-Maarja mudeliklubiga	2000
6	Karilatsi Küla Selts MTÜ	Karilatsi Küla Seltsi 14. aastapäeva üritus	600
7	MTÜ Otepää Motoklubi	MTÜ Otepää Motoklubi treeningutes osalevate laste võistlustel osalemise toetamine	1000
8	MTÜ Otepää Motoklubi	Valgjärve Trial 2022 etapp I ja etapp II	1500
9	Põlgaste seltsing Tegusad	Põlgaste Kogukonna Perepäev	1600
10	MTÜ Koduküla Valgjärve	MTÜ Koduküla Valgjärve üritused 2022. aastal : vastlapäev, tervisepäev, jaanipäev ja külapäev, aastalõupäev/ laste jõulupidu.	3900
11	MTÜ Önneliku lapse joogastudio	Laste jooga-, mängu- ja spordilaagrid koolivaheaegadel"	1750
12	MTÜ AOK Arendus	5. Kanepi valla rahvatriatlonide sari 01.05-30.09 Krootusel, Valgjärvel, Koorastes	3000
13	Ihamarulased MTÜ	Sündmused Ihamaru rahvale 2022. aastal: vastlad, volber, naistepäev, lõikuspidu, uue aasta tähistamine, kinoõhtud, teatri -ja kontserdiõhtud, jaanipidu.	1700
14	MTÜ Kanepi Kodukaunistamise Selts	Kanepi valla aiandushuvilistele elanikele aiandusseminari, aiandusliku ringsõidu ja heakorraürituse korraldamine	1410
15	MTÜ Kanepi Laulu Selts	Muuseum Kanepisse - ettevalmistustööd Kanepi kodu- ja kultuuriloolise muuseumi loomiseks	500
16	Taimi Tiisler	Kogukonna päeva korraldamine Peetrimõisa külas	1150
17	Kaagvere-Karste Küla Selts MTÜ	Kaagvere-Karste Küla Seltsi edendamine 2022. aastal: ühisüritused ja väljasõit	1890
18	EELK Kanepi Jaani Kogudus	Suvi Kanepi kirikus - kontserdid ja ajalooapäev	2000
19	Martin Luts	Kanepi Streetball 2022	2000
20	MTÜ Maaritsa (seltsing Sügiskuld)	Eakate üritused 2022. aastal: teatrikülastus, ekskursioon Vormsile, üritused Lõuna-Eestis, sibulafestivali külastus Peipsi ääres	2400
21	Laura Vals	Suveöö kontsert Tuuliku talus	400
22	Ristikhein MTÜ	Kõivualutse laadapäev 2022 ja Kostitee laad 2022	1600
23	MTÜ Saverna Kes Kus	MTÜ Saverna Kes Kus 2022. aasta tegevustoetus: suusaradade rajamine, talvised suusaüritused, sügisene tervisepäev, külakoristus, 1. septembri perepäev	1650
24	Orienteerumisklubi Kobras	Orienteerumisürituste korraldamine Kanepi vallas 2022. a	1000
25	Orienteerumisklubi Kobras	Sportlaste Lorely Körvel ja Markus Juhkam tegevustoetus	1300
26	MTÜ Ratta	Tegevuse toetamine motosporti edendamiseks	2802
KOKKU:			42612

Lisainfo:
Merlika Niidumaa
arendusnõunik

SW Energia annab teada Krootuse ja Saverna kaugküttetarbijate soojusenergia hinna muutusest alates 12.03.2022

SW Energia annab teada, et seoses tooraine hindade muutusega ja vastavalt Konkurentsiameti 10.02.2022 otsusele nr. 7-3/2022-018 on soojusenergia uus piirhind Krootuse ja Saverna kaugküttetarbijatele 69,30 €/MWh. Müügihind on alates 21.01.2022 65,71 €/MWh, hindadele lisandub seadusega ettenähtud käibemaks. Otsusele tuginedes on soojusenergia müügihind alates 12.03.2022 69,30 €/MWh + käibemaks. Soojusarvestite näidud fikseeritakse 12. märtsil SW Energia tehnikute poolt päeva jooksul, tarbimiskohade soojussõlmedesse ligipääsuks võetakse eelnevalt ühendust kõikide klientidega!

Ülevaatlukum hinnainfo SW Energia kodulehel.

VOLIKOGU JA VALLAVALITSUS

Energiahüvitise maksmist pikendati aprillikuuni

Riigihalduse ministri ettepanekul pikendas valitsus kuni keskmise sissetulekuga perede energiahindade kallinemise hüvitamise meedet. Kui esialgu oli viimaseks hüvitatavaks kuuks märts, siis nüüd saab kohalike omavalitsuste kaudu toetust küsida ka aprillikuu elektri-, gaasi- ja kaugkütetearvete eest. Kokku saab seega energiahindade kallinemiseks hüvitist kaheksa kuu eest.

„Soovime Eesti peredele jätkuvas kõrgete energiahindadega olukorras abiks olla,“ sõnas riigihalduse minister Jaak Aab. „Ka aprillis on enamasti kütte vajadus ning Eestis on rohkelt majapidamisi, kus elektriküte on peamine toasooja allikas.“

1. märtsi seisuga on omavalitsustele esitatud pea 73 000 hüvitise taotlust. Linnad ja vallad on teinud 52 000 väljamakset kogusummas 7,6 miljonit eurot ning keskmiseks toetussummaks on kujunenud 147 eurot.

Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete toetuse taotlusvoor on avatud 07. märtsist – 07. aprillini

Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete toetusmeede on välja töötatud ning viiakse ellu koostöös Rahandusministeeriumi ja Kagu-Eesti kohalike omavalitsustega. Kohaliku omavalitsuse ülesanne on eelkõige toetuse andmise korraldamine kohaliku omavalitsuse piires.

Toetuse andmise eesmärk on parandada Kanepi vallas elavate ja Kagu-Eesti piirkonna ettevõtete töötavate spetsialistide elamistingimusi, aidates seeläbi kaasa piirkonna majandusarenguks oluliste spetsialistide jäämisele ja tulemisele piirkonda. Programmist toetatakse spetsialistide eluaseme soetamist ja renoveerimist.

Kanepi Vallavalitsus võtab vastu taotlusi Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete renoveerimiseks või ostmiseks ajavahemikul 07.03 - 07.04.2022.

2022. aastal saab toetust taotleda nii eluaseme soetamiseks kui ka olemasoleva renoveerimiseks. Meetme raames saab korrastada või soetada Kanepi valla territooriumil asuvat eluruumi.

Toetuse taotlemiseks tuleb spetsialistil esitada taotlusvorm koos lisadega digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressile arendus@kanepi.ee.

Taotlusvormid leiab Kanepi valla kodulehel aadressilt: <https://kanepi.kovtp.ee/spetsialistide-programm>.

Toetatavad tegevused:

- eluruumi ostmine;
- eluruumi üldehitustööd, sh ümberehitamine ja laiendamine;
- elektritööd eluruumis ja liitumispunkti majani, elektrivõimsuse tõstmine;
- hoonesiseste tehnosüsteemidega seotud tööd, sh vee- ja kanalisatsioonitööd, küttesüsteemide ja küttekolletega seotud tööd (korterih puhul ainult korterisisestest tööd);
- hooneväliste tehnovõrkudega seotud tööd, sh soojusvarustusega seotud tööd (va korterid).

Toetust saab taotleda erasektoris töötav spetsialist, piirkonnas tegutseva äriühingu juhataja liige või piirkonnas tegutsev füüsilisest isikust ettevõtja kes vastab järgmistele nõuetele:

- taotlejal on kutsekeskharidus või kõrgharidus;
- taotlejal on töökohale vastav erialane väljaõpe või töökogemus;
- taotlejal on Põlva-, Valga- või Võrumaal (Kagu-Eestis) tegutsevas ettevõttes töötanud dokumentaalselt tõendatav tähtajatu töösuhte, ta on äriühingu juhataja liige või FIE;
- taotleja brutotöötasu on taotluse esitamise seisuga vähemalt 75% Põlva maakonna keskmisest brutotöötasust. Statistikaameti andmetel on 2021. aasta III kvartali keskmine brutokuupalk Põlva maakonnas 1215 eurot, sellest 75% moodustab ca 912 eurot. Enne taotluse esitamist kontrollige kehtivaid andmeid statistikaametist aadressil <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/piirkonnad/polva-maakond>;

Seni on toetusest 86% läinud elektrikulude hüvitamiseks, 10% gaasi- ja 5% kaugkütteks. Kuni keskmise sissetulekuga peredele hüvitatakse elektri-, gaasi- ja kütetearvete alusel konkreetse energialiigi hinnatõusu osa 80% ulatuses.

Hüvitist energiakulude katteks saab pere, kelle sissetulekud jäävad alla mediaantasele. Seda arvutatakse ühe täiskasvanu kohta 1126 eurot kuus, iga järgmise vähemalt 14-aastase inimese kohta 563 eurot ja 13 või nooremate laste kohta 338 eurot. Toetuse ülempiir kõigi energiakulude peale kokku on 500 eurot kuus ja alampiir 10 eurot taotluse kohta.

Lisainfo energiainna töusu leevendamise riiklike meetmete kohta: www.rahandusministeerium.ee/energiakulude-huvitamine.

- taotlejal puuduvad riiklike maksude võlgnevused;
- taotlejal ei ole võlgnevusi Kanepi valla ees;
- eluruum, millele toetust küsitakse, peab olema taotlemise hetkel ja ka kolm aastat aruande kinnitamise kuupäevast arvates toetuse saaja omandis, tema alaline ja rahvastikuregistrijärgne elukoht.

NB! Meetmest saab toetust küsida ainult äriühingus töötav spetsialist, äriühingu juhataja liige või füüsilisest isikust ettevõtja. Avalikus sektoris, sihtasutuses ning mittetulundusühingus töötavad spetsialistid nimetatud toetusmeetme alla ei kuulu.

Taotluses tuleb esitada järgmised dokumendid:

- taotlus (etteantud vormil);
- eelarve (etteantud vormil);
- tööandja ankeet (etteantud vormil);
- taotleja hardust ja väljaõpet tõendavate dokumentide koopiad;
- vähemalt kaks võrreldavat hinnapakumust eluruumi ehitustööde kohta. (kui ei ole võimalik hinnapakumust esitada, siis tuleb esitada sellekohased põhjendused ja kalkulatsioonid). Hinnapakumisi ei pea esitama eluruumi ostmise korral;
- eluruumi ostmise korral notariaalne ostumüügileping;
- eluruumi ehituse korral ehitusluba või ehitusteatis ning ehitusprojekt, kui see on nõutud ehitusseadustiku lisas 1. (nimetatud dokumendid võib esitada ka pärast taotluse tingimusliku rahuldamise otsuse tegemist)

Toetuse suurus ühe spetsialisti eluruumi kohta on minimaalselt 5 000 ja maksimaalselt 10 000 eurot, millest taotleja omafinantseering on 33%. Toetus moodustab kuni 67% projekti abikõlblikest kuludest. Ühele eluruumile antakse toetust üks kord.

Projekti elluviimise periood on toetuslepingu sõlmimisest maksimaalselt kuni 31.10.2023. Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamisest või kuni 2 kuud hilisemast kuupäevast.

Täpsem info: Kanepi Vallavolikogu 28.04.2020 määrus nr 6 Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete toetusmeede.

Esitatud taotlusi hindab vallavalitsuse poolt moodustatud 5-liikmeline komisjon koosseisus: arendusnõunik Merlika Niidumaa, haridus- ja noorsootöö spetsialist Eda Tarend, finantsnõunik Kaida Vool, keskkonnaspetsialist Urmas Kolina, ehitusspetsialist Peep Potter.

Täpsem info on leitav Kanepi valla kodulehel <https://kanepi.kovtp.ee/spetsialistide-programm>.

Lisainfo: Kanepi valla arendusnõunik Merlika Niidumaa, tel 56457546, e- mail arendus@kanepi.ee

Merlika Niidumaa
arendusnõunik

Kogukonnad saavad kohalikeks algatusteks raha taotleda

1. märtsist on avatud kohaliku omaalgatuse programmi kevadvoor, kust kogukondadesse panustavad mittetulundusühingud ja sihtasutused saavad taas oma tegevuseks toetust küsida. Maksimaalne toetussumma on 4000 eurot projekti kohta, taotlemise tähtaeg on 1. aprill.

Käesoleval aastal toetatakse nii kevadises kui ka sügisese taotlusvoorus kogukondi kokku 1,3 miljoni euroga. „Kogukonnad on olnud tublid ja leidlikud voo ruu raha erinevate projektide jaoks kasutama ning rõõmustav on, et järjest enam vahendeid kasutatakse ka kohalike teenuste arendamiseks,“ sõnas riigihalduse minister Jaak Aab. „Näiteks Tartumaal on korda tehtud Peedu raudteejaama ootepaviljon, Kavastusse rajatud väljõuväljak ning Naissaare on saanud väga erilise tehnikaekspositsiooniga mere- ja sidemuseumi,“ nimetas minister.

Riigi Tugiteenuste Keskuse projektkoordinaator Tiina Loorandi sõnul on programm jätkuvalt väga vajalik ja populaarne meede, seda näitab ka suur taotluste arv. „Eelmisel aastal näiteks esitati taotlusvoorusse kokku 1230 algatust, millest rahastati 524 taotlust summas üle 1,43 miljoni euro,“ märkis ta.

Kohaliku omaalgatuse programmiga soovitakse kaasa aidata tugevate ja omaalgatuse põhinevate kogukondade tekkimisele ning püsimisele. Iga projekti puhul peab omafinantseering olema 10% kogumaksumusest.

Toetust saab taotleda kahest meetmest:

1) kogukonna arengu meetmega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevdamise ja tõhusama koostöö tekkimise ning maksimaalne toetussumma on 2500 eurot;

2) investeringute ja kogukonnateenuste arendamise meetmega panustatakse kogukonnale vajalike ja liikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamise ja arendamise ning vajalike teenuste pakkumise, maksimaalne toetus on 4000 eurot.

Taotlemine on oodatud avalikes huvides oma piirkonnaheaks tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused, kus ei osale liikmena omavalitsus ega riik ja mille liikmetest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole. Taotlemine toimub elektrooniliselt Riigi Tugiteenuste Keskuse e-toetuse keskkonnas <https://etoetus.struktuurifondid.ee>, kuhu saab taotlusi esitada **1. aprillini kuni kell 16.30.**

Taotlusvooru viivad läbi maakondlikud arendusorganisatsioonid, Põlva maakonnas MTÜ Põlvamaa Omavalitsuste Liit.

Täpsem info ja juhendid on leitavad: <https://www.polvamaa.ee/kohaliku-omaalgatuse-programm>.

Lisainfo: Riigi Tugiteenuste Keskuse teenusekoordinaator

Tiina Loorand, tiina.loorand@rtk.ee, tel 663 1888.

Abipakkumised Ukraina põgenikele koondab Pagulasabi

Sotsiaalministeerium kutsub kõiki inimesi ja organisatsioone, kes soovivad pakkuda abi Ukraina sõjapõgenikele, tegema seda MTÜ Eesti Pagulasabi vahendusel. Pagulasabi koordineerib abipakkumisi ja hoiab sidet riigiasutustega.

Nii inimesed kui ka ettevõtted ja tööandjad saavad oma abipakkumised sisestada aadressil: <https://www.pagulasabi.ee/paku-abi>. Pagulasabi kaardistab ajutisi ja püsivaid elukohavõimalusi pagulastele. Samal aadressil saab pakkuda ka transporti, teenuseid, esemeid jm abi.

Sotsiaalkindlustusametile saab oma abistamise plaanidest teada anda aadressil ukraina@sotsiaalkindlustusamet.ee.

Annetustega Ukraina inimeste abistamiseks on järgnevat võimalused:

Algatus «Ukraina heaks!» – <https://www.ukrainaheaks.ee> vahendab kolme Eesti vabaihenduse – MTÜ Eesti Pagulasabi, MTÜ

Mondo ja MTÜ Ukraina Kultuurikeskuse kaudu abi Ukraina rindelähedastele elanikele ja teistele haavatavatele gruppidele. Rohkem infot nende tegevuste kohta leiab kampaania lehel: <https://www.facebook.com/ukrainaheaks>.

Eesti Punane Rist – <https://redcross.ee/> kogub nii esemeid kui rahaannetusi ja toimetab need abivajajateni Ukraina Punase Risti kaudu. Punane rist kogub vaid uusi esemeid: kasutamata hügieenitarbeid (pesuvahendid, seep, hambapasta, hambaharjad, mähkmed, hügieenisidemed jms), voodipesu, tekke, patju, magamiskotte, rätikuid. Täpsema info annetuste kogumispunktide kohta ja annetuskonto leiab Eesti Punase Risti veebilehel: <https://redcross.ee/anneta/ukraina/>

Toetame ukrainlasi, kes jätkuvalt meie abi väga vajavad!

KANEPI VALD KAARDISTAB INFOT UKRAINA SÕJAPÕGENIKE VASTUVÕTMISEKS

Hea Kanepi valla elanik,
Kanepi vallas tegutsev ettevõtja!

Kaardistame infot Ukraina sõjapõgenike vastuvõtmiseks. Kui saad aidata ajutise või püsiva elukoha, töökoha või ukraina keele oskusega siis palun täida valla kodulehel olev vorm või teavita valda telefoni teel 7976319, võtame vajaduse tekkimisel ühendust. Kui oled ise ukrainlasi vastu võtmas, anna meile teada, et vald saaks paremini vajalikku abi osutada.

Igaüks saab midagi teha, et ukrainlasi sel raskel ajal toetada. Rahalisi annetusi saab teha pangalaekandega ja helistades annetustelefonidel, vaata lisaks www.ukrainaheaks.ee.

Julgeolekuolukorra kohta leiab infot www.kriis.ee lehel.

SPORT

14. Eestimaa talimängud Ida-Virumaal

4.-6. märtsil võõrustasid Ida-Virumaa erinevates kohtades paiknevad spordibaasid 14. Eestimaa talimängudel osalejaid.

Eestimaa suurimal talispordipeol löid kaasa kõik 15 maakonda, 9 linna ja 44 valda ligikaudu 2500 sportlasega. Põlvamaa oli esindatud kõigi kolme - Kanepi, Põlva ja Räpina valdadega.

Mängudel võisteldi kahekümne kahel spordialal, milledest meie maakond oli esindatud kuuteistkümmel. Nii maakondade kui valdade paremusjärjestus selgitati kahes grupis: suured ja väikesed. Põlvamaa kui meilt osalenud Kanepi ja Räpina vald kuulusid II ehk väiksemate gruppi, Põlva vald kuulus I ehk suuremate omavalitsuste gruppi. Paremusjärjestuse selgitamiseks valdade arvestuses liideti murdmaasuusatamise võistkonna kohapunktid viie parema spordiala kohapunktid, väiksemate maakondade arvestuses liideti murdmaasuusatamise üldarvestuse kohapunktid seitsme parema spordiala kohapunktid.

Põlvamaa suurim omavalitsus, Põlva vald saavutades omavalitsuste üldarvestuses 169

punktiga 19.koha, omavalitsuste I grupis, ehk suuremate omavalitsuste arvestuses saavutati 10. koht. Osaleti murdmaasuusatamises (5.koht), juhtide võistluses (1.koht), meeste korvpallis (11.koht), lauatennises 23.koht) ja kabes (20. koht). Omavalitsuste üldarvestuses andis kogutud 149 punkti Kanepi valla esindusele 21. koha, väiksemate omavalitsuste arvestuses saavutati selle punktisummaga 7.koht. Osaleti murdmaasuusatamises 28.koht, juhtide võistluses (3.koht), mäesuusatamises (lumelaud, 22.koht), lauatennises (25.koht) ja males (4.koht). Omavalitsuste üldarvestuses pärvis 107,5 punktiga 30. koha Räpina vald. Väiksemate valdade arvestuses saavutati sellega 11. koht. Osaleti juhtide võistluses (7.koht), naiste (7.koht) ja meeste korvpallis (17.-77.koht). Omavalitsuste I ehk suuremate omavalitsuste grupis osales kokku 24, II ehk väiksemate omavalitsuste grupis kokku 20 valda.

Nimetatud aladel osalenud omavalitsuste esindused töid paralleelarvestusena punkte ka maakonnale. „Puhtalt“ maakondade arvestuses

löime kaasa juhi võistluses (I koht), motokrossis (1.koht), mälumängus (2.koht), naiste võrkpallis (2.koht), meeste võrkpallis (4.koht), suusaorienteerumises (4.koht), laskesuusatamises (4.koht), vabamaadluses (5.koht), laskmises (7.koht), murdmaasuusatamises (8.koht).

Maakondade II grupis (siia kuulub 9 maakonda) saavutas Põlvamaa traditsiooniliste konkurentide Jõgevamaa (364 punkti) ja Valgamaa (357 punkti) järel 3.koha (355 punkti). Sel aastal 4.koha saavutanud Järvamaa kogus 353,5 punkti. Väiksemate maakondade grupis käib poodiumikohtade heitlus tihedalt juba aastaid. Üldesikolmikus püsimiseks tuleks kõikidel osalevatel aladel näidata esikolmikutulust ja sportlikku õnne peab ka olema.

Välja sai toodud võistkondlikud kohad, mis saavutati ligikaudu 160 Põlvamaalt pärit erinevate spordialade harrastajate panusest, mida mitmel-mitmel korral tunnustati talimängude diplomite-medalitega.

TÄNUSÖNAD KÕIKIDELE PÕLVAMAA OSALEJATELE JA KAASAAITAJATELE!

Pildil Kanepi valla malevõistkond: Kertu Karba, Aron Sild, Kersti Kõrge, Meelis Kuldkepp ja Ülari Kõrge. Alla 8000 elanikuga valdade arvestuses saavutati esikoht. Foto: Mirjam Iher

Mängude tulemused - <http://www.joud.ee/est/g188s5620>

Põlvamaa Spordiliit

HARIDUS

KANEPI GÜMNAASIUM

Kanepi Gümnaasiumi õpilaste Erasmus+ õppereis Austriasse

Alustasime oma reisi Tallinnast 27. veebruari öösel, et veeta Erasmus+ TESLA projekti raames 6-päevane õppimistegevus Linzis. Minek sinna mõõdus ilma probleemideta. Kell oli veel varajane ning peale hotellis sisse seadmist avastasime võrratut Linzi ning käisime söömas Da Vinci nimelises restoranis. See oli kogu reisi vältel üks parimaid söögikohti. Päeva lõpus veetsime aega juba eelnevatest reisidest tuttavate rumeenlastega, kuid peagi mindi kurnatusest magama.

Esimesel päeval hommikul oli meie kui õpilaste time to shine. Andsime ülevaate valitud teemadest, mille olime koostanud „BBC People fixing the world“ podcastide järgi. Imre Gabriel esitles teemat „Gaming for good“, mis rääkis kahest mängust, mis aitavad leida lahendusi Alzheimeri tõve ja AIDSi vastu. Maarja ja Kermo-Raiki esitlesid teemat „Finland's new generation of climate heroes“, kus oli juttu Soome linna Ii elanike püüdlustest saada Euroopa esimeseks kliima neutraalseks linnaks. Tauri ja Kevin andsid ülevaate teemast „The device that spots fake drugs“, mis rääkis seadmest, mille abil on võimalik tuvastada ravimeid, mis teevad kahju. Päeva lõpus tutvustas Austria õpetaja meile Linzi, sealhulgas mitmeid kirikuid, kunstimuuseumit ja Doonau jõge.

Teisel päeval osalesime töötubades, mida andis meile väga tore naine. Esimeses tutvustati puuvilla. Õppisime paljut, näiteks, kus seda kasvatatakse, kui palju vett selle jaoks kulub ning arutasime puuvillafarmides töötavate inimeste töötingimuste üle. Ma arvan, et see töötuba võis muuta kellegi kiirmoe ostuharjumusi. Teises töötoas anti ülevaade toidust. Meie ülesandeks oli sobitada pildidel välja toodud erinevad veekogused

toiduainetega. Selle eesmärgiks oli teada saada, kui palju vett tegelikult kulub millegi jaoks. Õppisime, et ühe kilogrammi liha jaoks on vaja 150 vannitüki vett. Edasi lahendasime küsimustikku Coca-Cola looja, selle päritolu ning ettevõtte kohta. See oli väga lõbus viis õppimiseks. Järgmisena võtsime paaridesse ja lahendasime töölehti ühe linna kohta, kus tundub brändide toodete kätte saamine on raskendatud.

Kolmandal päeval külastasime ettevõtet Stahlwelt, mis tegeleb terase tootmisega. Meile tutvustati firmast ülevaadet andvat hoonet ning siis viidi meid bussiturile tootmisektorisse. Meile esitleti, kuidas ettevõtte soovib hakata kasutama tootmise kütusena vesinikku, et vähendada süsinikdioksiidi ja olla kliimanutraalne.

Pärastlõunal sammusime kõrgele Pöstlingbergi mäe otsa kirikusse. Eestlasliku kiire sammuga kõndisime rutuga teistest ette, kuid mida rohkem edasi, seda enam muutus teekond raskemaks. Kuid kohale me jõudsime ning peale väikest puhkust olid energivarud taastunud ja asusime teekonnale mäest alla. Tegu oli väga sportliku päevaga ning õhtul ootas meid ees veel bowling.

Neljandal päeval sammusime Tabak-fabrikusse. Nimest võis eeldada, et ettevõtte tegeleb tubakatoodetega, kuid selgus, et lõpetas selle tootmise aastal 2009. Nüüdseks on see koduks paljudele start-up ettevõtetele, mida me saime külastada ja sealt ka osta. Mind köitis kõige enam mini-ettevõtte Vresh, mille kõik tooted olid orgaanilisest puuvillast ja taaskasutatud materjalidest. Pärastlõunal sõitsime väiksesse linna Ennsi. Meile tehti seal giidituur ning räägiti linna peamistest vaatamisväärsustest. Pea iga koht, mida

külastasime oli suurepärase vaatega. Võib väita, et enamikel on telefoni galerii täis just maastike pilte. Õhtul külastasime seltskonnaga mitmeid poode, et osta koju kingitusi ja meeneid.

Viimasel projektipäeval olime Linzi partnerkoolis. Seal rääkis Austria õpetaja meile kooli ajaloo ning tutvustas erinevaid Erasmus+ projekte, milles nad on osalenud. Seejärel läksime Ars Electronic Centrisse, kus giid seletas lahti erinevaid interaktiivseid mängu, hiljem saime neid ka ise proovida. Üheks vahvaks näituse elemendiks oli isemängiv klaver, kuulasime W. A. Mozarti „Türgi marssi“. Peale seda sammusime tagasi kooli ning seal saime kätte projektis osalemise tunnistused ning sellega oligi ametlik osa läbi. Nüüd saime avastada veelgi rohkem Linzi

või siis ka Salzburgi. Õpilased soovisid jääda nii-öelda kodulinna, kuid õpetaja Merike külastas nimetatutest viimast.

Õppereis oli väga tore ja huvitav ning me löime palju uusi tutvusi. Kindlasti õpetasid kõik esitlused, linnatuurid ja giidiga ekskursioonid paljut. Muidugi peab välja tooma reisi parima asja - söögi, sest see oli alati hea. Jääme oma uusi sõpru ootama Eestisse, kes külastavad meid juba mais.

Maarja Runtal

TESLA projektiga Linzis, Austrias. Foto Kanepi Gümnaasium

Veebruaris Kanepi Gümnaasiumis

2. veebruaril tähistasime juba teist aastat järjest Tartu rahu aastapäeva sini-must-valge stiilipäevaga. Koolipere riietus sinistes, mustades ja valgetes värvides ning terve päeva valitses isamaaline meeleolu.

Kuna vastlapäev sel aastal langes kokku koolivaheajaga, siis otsustasime vastlaid pidada varem ning kogunesime terve kooliga Keramäele 22. veebruaril. Õpilasesindus valmistas ette 12 tegevust, mille iga klass läbima pidi. Nende tegevuste hulgas sai muidugi lasta liugu, aga ka kirjutada koos klassiga luuletust ning teha fotolavastusena klassiga ühispilti. Muidugi ei puudunud meeleolukalt vastlapäevalt muusika ning maitsvad vastlakuklid koos sooja teega.

Vabariigi Aastapäevale pühendasime sel aastal kontsert-aktuse. Isamaaliste- ja eesti autorite lauludega esinesid kooliperele Evelin Samuel-Randvere ja Johan Randvere, kelle esituses kõlasid laulud väga võimsalt ning kontsert oli väga ilus. Külalisena esines, ning jutustas loo läbi pildikeel, bioloog ja loodusfotograaf Arne Ader. Samuti said kõik õpilased ja õpetajad sel päeval osa pidulikust lõunast.

Maarja Pukk
Kanepi Gümnaasiumi huvijuht

Vastlapäeval.

Vabariigi aastapäev Kanepi Gümnaasiumis. Fotod: Maarja Pukk

Kaitseliidu Põlva Malev ja Naiskodukaitse kinkisid õpetaja Tiiu Leppikusele Eesti Vabariigi aastapäeva puhul riigilipu ja suure kringli.

Foto: Põlva Malev

KROOTUSE PÕHIKOOL

Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistamine

23. veebruaril 1918. aastal loeti Pärnus esmakordselt ette Eesti Vabariigi iseseisvusmanifest. Selsamal päeval, 2022. aastal tähistasime Krootuse Põhikoolis Vabariigi 104. aastapäeva.

Aktus algas videoülekanega, kus riigikogu liige, endine vallavanem ja Krootuse kooli vilistlane Andrus Seeme ning Riigikogu liige ja aseesimees Hanno Pevkur tervitasid kooliperet. Lühikese tervitussõna järel võtsime ette traditsioonilise aktuse sissepühitsemise Eesti Vabariigi hümnid laulmise näol. Patriootlikku õhkkonda aitasid luua (või hoopis uute kõrgusteni viia) 6. klassi õpilased, kes esinesid isamaaliste luuletustega. Vaatasime ja

kuulasime eelmise Kaitseväge orkestri 103. aastapäeva auks tehtud muusikalist tervitust, mis juba iseenesestki oli tükike meie rahva ajaloo, kuna finantskärpeme tõttu Kaitseväl sel aastal enam palgalist orkestrit polegi. Seejärel sai kooliperet kuulda kokkuvõtlikku ettekannet sellest, kuidas seesugune eriskummaline moodustis nagu Eesti Vabariik üldse olema sai, ja milliseid aegu meie rahvas sellel maal näinud on. Räägitud sai teemadest, mis näiteks viiendale klassile viimase veerandi ajalootundidest juba tuttavad olid: Eesti- ja Liivimaa Vene Keisririigi osadena ja Eesti rahvusliku identiteedi väljakujunemine. Lisaks räägiti, millises olustikus vabariik üldse välja

kuulutati ning kuidas õnnestus selle eksistentsi juurutamine. Kajastust sai ka Eesti lühike iseseisvusaeg enne II maailmasõda ning sel perioodil aset leidnud olulisemad sündmused, nagu näiteks 1934. aasta riigipööre ning Nõukogude Venemaale alistumine kümnendi lõpuaastal. Esitluse järgnevad osad katsid lühidalt Eesti järjekordset kuulumist Venemaa, nüüd siis juba Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu koosseisu. Selle raames tuletati meelde mõned tähelepanuväärsemad taasiseseisvumiseelised meeleavaldused nagu Hirvepargi miiting ja Balti kett.

Lõpetuseks heideti pilk peale senisele taasiseseisvunud Eesti loole ja Eesti sammudele välispoliitikas, meenutati "vana head krooniaega". Täheledata, et 1939. aastal ühegi liitlaseta alistunud Eesti on nüüdisajal seotud paljude erinevate rahvusvaheliste organisatsioonidega, lootmaks mineviku vigade kordamist vältida. Pärast ajalooalast ettekannet lauldi "Eesti lipu laulu" ning korrati aktuse alguses distantskülastuse öeldut, et vaatamata maailmas valitsevatele ärevatele meeleoludele, tasuks sel ja järgmisel päeval keskenduda just aastapäevale ja selle tähistamisele. Paraku osutus see soovitus omamoodi prohvetlikukski, sest 24. veebruari varahommikul ärkas Eestimaa teate peale, et Venemaa "erioperatsioon" Ukrainasse on alanud.

Markus Paide
Krootuse Põhikooli ajalooõpetaja

Eesti Vabariik 104.

Foto: Krootuse Põhikool

Turvaliselt autos

Eesti Maanteemuuseumil valmis uus liiklusharidusprogramm kolmanda kooliastme õpilastele. Sellega seoses otsiti programmile testgrupp, kes tuleks muuseumisse ette valmistatud tegevusi katsetama ja tegevuste sisu kohta tagasisidet andma.

Krootuse kooli 8.-9. klassi õpilased olid rõõmuga nõus osalema. Õpilastele räägiti turvavöö õigest kasutamisest ja peatoe vajalikkusest. Puudutati füüsikat ja selliseid mõisteid nagu jõud, kiirus ja energia, tehti selgeks, mis vahe on massil ja kaalul. Pärast teoreetilise osa läbimist said õpilased omal nahal proovida turvavöö toimimist kokkupõrkel.

Liiklusprogrammi eesmärk oli see, et õpilased mõistaksid, kuidas toimib sõiduki turvavarustus ja miks on vaja seda kasutada.

Aime Sabre

KOGUKOND

Prangli vastlapäev

27.veebruaril kell 11.00 algas Prangli külakeskuse juures asuva platsi peal vastlapäev. Esimese tegevusena tuli läbida väikeste lipukestega märgitud rada, iga märgistuse juures oli erinev ülesanne. Edasi mindi mäele pikimat liugu laskma. Lõpuks koguneti taas platsile ning nauditati vastlakukleid ja sooja teed.

Johanna Juhkam

Prangli ühispilt. Foto: Andreas Pikki

Prangli kelgumäel. Foto: Liisi Pikki

NOORTEKESKUS

Krootusel ja Savernas tunnustati noori!

Veebruar on nii Krootuse, kui Saverna noortekeskuse sünnipäevakuu, kus sellel aastal lisaks keskuste sünnipäevapeole tunnustasime ka noori. Tunnustamisele esitatud kandidaadid (ning ka laureaadid) valisid meie noored ise. Ka prima ringijuhendajaleidmiseks korraldasime küsitluse noorte seas. Tänukirja said ka tublimad huviringides osalevad noored.

Saverna noortekeskuse sünnipäev toimus 10. veebruaril, kus noortekeskus sai 15. aastaseks. Noored valmistasid kokandusringiga suupistelaua ning kaunistasid saali, näitering esines põneva ja lõbusa etteastega. Sünnipäeva külalised esitasid samuti kingitusena oma etteaste (Lahedad mutid, Oietolm ja Krootuse noored). Peomeeleolu hoidsid üleval rodeo ja DJ Janek ning pidu sai jäädvustada fotoboksiga.

Krootusel toimus sünnipäev 18. veebruaril, sarnaselt Savernaga korraldasid noored peo ise. Valmistasid suupistelaua ning kaunistasid saali. Vaadati ühiselt möödunud aasta kõrghetki noorte poolt koostatud videost (pildid noorsootöötajalt) ning lõbus esitlus tantsuhuviliste tüdrukute poolt. Samuti said noored ürituse jäädvustada fotoboksiga. Noortele esines ansambel Kapriiz, kes tantsutas nii väikseid, kui suuri kuni peo lõpuni.

Savernas tunnustuse saanud noored:

Aasta vabatahtlik: Marta Lehtmäe
Aasta näitleja: Timmo Põrk
Aasta sportlane: Mattias Kombo
Aasta koomik: Renar Kalpus
Aasta tegija: Mari Kont
Aasta viisakas noor: Eliise Linnus
Aasta heade mõtete meister: Angela Hõlšt

Lisaks tunnustustati Saverna Avatud Noortekeskuse aasta parim huviringi juhendaja: Ulvi Peepson

Krootusel tunnustuse saanud noored:

Aasta eeskujulik noor: Anna Cordey
Aasta vabatahtlik: Taavet Kindsigo
Aasta malevlane: Margarita Ivanova
Aasta noor sportlane: Reio Kähr
Aasta kõige abivalmim noor: Adeele Sikamägi
Aasta tegija: Rihard Rammul

Kõllest Avatud Noortekeskuse aasta parim huviringi juhendaja: Tiina Cordey- Arumets

Noortekeskuse aasta parimaks sõbraks sai Küllike Kaldoja.

Suured õnnesoovid kõigile tunnustuse saajatele!

Kaisa Potter ja Liane Erik

Tunnustusüritus Krootusel. Foto Kaisa Potter

Saverna tunnustuse saajad. Foto Liane Erik

Krootuse Hooldekodu kollektiivile

Hommik viib keskpäeva, kust õhtuni on aega küll. Elu kaasa toob mure, hool ja töö. Tervis, kallis kingitus, antakse eluga kaasa. Kuni kõik on enam-vähem, ei panegi seda tähele. Päevadest saavad kuud ja kuudest aastad koos kõigi igapäevatoimetustega. Jamade tekkides surutakse meid tihti peale valikute ette, kus oma jõud ja mõistus ei aita.

Üks sellistest on võimalus pöörduda hooldekandeaustuste-teenuste poole. Meie olemegi oma murega seda juba enam kui seitse aastat tagasi teinud ja saanud tuge ning abi.

Vaatamata väga keerulisele korona-olukorrale, mis raputab maailma juba mitu pikka aastat, olete teie suutnud edasi võidelda, raskusi võita ja meie emale vajalikuks toetuseks olla.

Jääb sõnadest väheks, et tänada teid, on sõnad vaid südamekaja... On inimesi, kelle soojad peod endas rõõmu kannavad ja teistele headust edasi annavad. Et hool ja headus teie vanas=uues majas kunagi ei tuhmuks ega katkeks, et hellaks jääksid teie abistavad, töökad käed.

Teie tegemisi ei oska hinnata need, kes pole selliste raskustega kokku puutunud. Asutus ilma töötajata ei ole midagi. Jätkugu teil ikka soojust ja mõistmist abi andmisel. Suur tänu kõikidele teistele hooldekandeaustustele ja kõigile sarnastel elualadel töötajatele. Teid on vaja, olete väga olulised! Jõudu ja jaksu!

Tänuga
M. Lepvaltsi järeltulijad
Märts 2022

KOGUKOND

VASTLAPÄEV VALGJÄRVEL

Vastlapäev on liikuv püha ning sel aastal jõudis tore päev peaaegu kevadesse. Kalendri järgi tähistati vastlapäeva see aasta esimesel märtsil, Valgjärve omakorda lausa kuendal märtsil. Siia kanti jõuab lumi üldiselt esimesena ning lahkub ilmselt ka viimasena, sai kenasti lumerõõme nautida. Ilmataat andis meile suurepärase päikesepaistelise ja sooja ilma. Söödi hernesuppi, pannkooke ning maistati ekstra rohke vahukoorega vastlakuklit. Koos lastega olid vastlasõitu tulnud nautima ka viieaastane Jack Russelli terjer nimega Küpsis, üheaastane Newfoundlandi koer Figaro ja kuuekuune Berni alpi karjakoer nimega Olli. Lastesõber Miki viis

läbi toredaid mängu ning lausa kelgüvõistlusi, kus lapsed said ise omale auhindu valida. MTÜ liikmed panid üles ka nutika paja elava tulega, kus sai ennast vajadusel soojendada. Sai veedetud üks äärmiselt lõbus pühapäev.

Täname: Muusika eest Kalmer Kuudebergi, maitstva toidu valmistas Kohvik „Maitsev Suutäis“, paja meisterdas ning laenas Meelis Kalder, raja lükkas Erko Viljat. Peaaegu enda hoovi lubas kihutada Alari Jõela. Lapsi rõõmustas Peojuht – Janek Kivisalu. Aitäh, Kanepi vald toetuse eest!

Eleinika Viljat

Foto: Eleinika Viljat

Pitsa- ja peoõhtu Erastvere külakeskuses

Aasta alguses asusid aktiivsed kogukonna liikmed laienema Erastvere külaelule hoogu sisse puhuma. Hoides tasakaalu töö ja lõbu vahel, on kokku saadud nii koosolekutel kui ka vabamas atmosfääris.

18. veebruaril Erastvere külakeskuses toimunud pitsaõhtule saabusid elanikud nii uutelt kui vanadelt Erastvere aladelt, et teineteist paremini tundma õppida ning ühiselt lõbusalt aega veeta. Ruum oli täidetud mõnusa suminaga, sest 26 täiskasvanul jututeemadest ning 4 lapsel mängudeedest puudu ei tulnud.

Nagu ka sündmuse nimi viitab, said osalejad end kostitada maitstva kõhutäiega. Kohaliku Suva Võsa Pruulikoja pidajad Kristjan ja Käty tulid kohale toidubussiga, milles valmistati imemaitsev pitsasid ning mille kõrvale pakuti omatehtud koduõlut. Mõnusa kehakosutuse kõrval arutleti päevakajaliste teemade ja kohaliku eluolu üle ning vahetati kontakte. Reede kohaselt saatis õhtu ka hea muusika, mille saatel õnnestus üleliigset kaloritantsusammul maha raputada.

Järgmine koosolek toimub 26. märtsil Erastvere külakeskuses ning plaanis on teisigi ühisüritusi. Tegevustega on oodatud liituma Erastvere ja ümberkaudsete külade elanikud. Rohkem infot saabuvate sündmuste kohta leiab Facebooki grupist „Erastvere küla“ või Mariliin Kongolt.

Angela Korela
KRIBA Kommunikatsiooni- ja
turundusagentuur

Foto: Luule Kransiver

MUUSEUM

KIIGENÄDAL KARILATSIS

11.-14. APRILLIL

Karilatsi Vabaõhumuuseum kutsub 11.-14. aprillini laste- ja noorema astme kooligruppe tutvuma munapäevade kombestikuga. Lihavõtted, ülestõusmispühad, munapäevad, kiigepühad, kevadpühad – kõik need nimetused toovad hinge helge kevadeootuse. Nii pajuurvad, tärnanud kevadlilled, munad ja tibud, jänesepojad kui rohelised oksad sümboliseerivad uut algust. Küllap on selline rõõmupüha kõigile teada ja alati oodatud. Miks me kevadisele pühale nii mitmeid nimesid oleme andnud, kui kaugesse aega ulatuvad selle püha kombetalitused ja erinevad tegevused – sellest kõigest tuleb juttu muuseumitunnis, mis kestab umbes 1,5 tundi. Jalutame muuseumipargis, otsime „linnupesasid“, külastame vanu muuseumikodusid, värvime pühademune vanade töövõtetega, kiigume ja mängime. Näha saab vanu pühadekaarte muuseumi kogust. Täpsem loodus Karilatsi Vabaõhumuuseumis on täis pühadetunnet ning lähenevat kevadet ja muuseum kutsub sellest kõigest osa saama. Oodatud on ka pered või sõpruskonnad. NB! Kaasa tuleb võtta toores muna, mille pärast värvituna kaasa saab.

Vajalik eelregistreerimine telefonidel 7970 310, 5801 8601 või e-aadressil wi@polvamaa.ee.

Maris Veski
Karilatsi Vabaõhumuuseum

Lisainfo:
karilatsimuuseum.ee
/ 58018601 / Vajalik
eelregistreerimine

KULTUUR

Ootame Jakob Hurda rahvuskultuuri auhindade kandidaate

Püüdes jäädvustada meie ärkamisaja sümboli, rahvaluule- ja keeleteadlase Jakob Hurda (1839-1907) mälestust ning ergutada rahvuskultuurialast tegevust vabariigis ja Põlva maakonnas, annab Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Selts 23. juulil 2022 Põlvas 31. korda välja Jakob Hurda rahvuskultuuri auhinnad.

Senised laureaadid: Paul Lehestik, Kristjan Torop, Aino Voolmaa, Heli Raidla, Aino Strutzkin, Laine Lövi, Veera Pino, Kaljo Põllu, Udo Kolk, Leo Reissar, Mall Hiimäe, Tiiu Kiudorv, Ingrid Rüütel, Rein Vill, Ottilie-Olga Kõiva, Tiiu Kunst, Ülle Põdekrat, Jaan Eilart, Mare Piho, Veera Hirsik, Eva Potter, Helve Lübeck, Vaike Sarv, Milvi Hirvlaane, Ants Viies, Helle Kõlli, Aleksei Peterson, Asta Tagel, Eevi Astel, Ulve Kangro, Anne Ojalo, Enn Esko, Heivi Pullerits, Liina Kähr, Igor Tõnurist, Ülo Needo, Valter Haamer, Maret Kolsar, Veikko Armas Vântänen, Sirje Vill, Heljo Saar, Ain Erik, Jüri Trei, Ester Liblik, Paul Hagu, Arvo Jää, Piret Öunapuu, Heino Tartes, Rein Veidemann, Andres Määr, Ilmar Vananurm, Asta Pintsaar, Rein Saukas, Tiia Allas, Janika Oras, Meelis Kihulane, Mart Laar, Eela Jää, Meelika Hainsoo ja Reet Roop.

Vastavalt statuudile antakse igal aastal välja kaks preemiat: vabariiklik ja Põlvamaal oma tegevusega

silmapaistnud isikule. Rahvuskultuuri auhinnad määratakse eriliste teenete või kestva viljaka tegevuse eest Eesti rahvuskultuuri viljelemisel, arendamisel ja jäädvustamisel ning järjepidevuse kindlustamisel. Auhinna suurus laureaadile on 1000 eurot.

Kandidaate auhinna saamiseks võivad esitada kõik juriidilised või füüsilised isikud. Selleks tuleb 24. aprilliks 2022 (postitempli kuupäev) saata Jakob Hurda nim. Põlva Rahvahariduse Seltsile (aadressil Kesk 16, 63308 Põlva või e-postiga polva.rhs@mail.ee) vabas vormis esildis, milles peab olema kandidaadi rahvuskultuurialase tegevuse kokkuvõte, auhinna esitamise põhjendus, nimetatud viimase 5 aasta jooksul saadud suuremad preemiad ja auhinnad ning täpsed andmed kandidaadi kohta.

Info tel. 51904396.
polva.rhs@mail.ee

Jakob Hurda Selts

SA
ER
VA
IN
A
BUFFIK

www.buffik.ee

SINU IGAPÄEVANE
MAITSEELAMUS

- pidulauad
- peilauad
- kulinaariatooted
- kondiitritooted
- seminari- ja peorumide rent

info ja tellimine: +372 53 770 773
info@buffik.ee

RAAMATUKOGUDE AASTA 2022

Vikerraadio Märt Treier Põlvas ja Kanepis, Öne 13 Andra Teede Savernas ja Võrus

Kanepi noortekeskuse juhataja Kadri Kiho juhtus Märt Treieri raamatut tutvustust kuulama Põlvas ja kutsus raadioajakirjaniku Kanepi seltsimajja ning Märt Treier (46) tuligi. Esimene kolmveerand tundi kuulati oma lemmikut vaikides ja kui Märt Treier väga hoogu läks, siis andis endast märku koer Fredi, kelle perenaine Kadri oli kaasa võtnud. Esineja alustas oma noorukiaastast, mil ta oli Pärnu maantee Ajakirjandusmaja suitsuses kohvikus, kus kogunesid ajakirjanduskorüfeed ja keda oli huvitav jälgida. „Vanasti ei aetud joga, ei ladratud, see kinnistus mulle juba noorest peast,” rääkis Märt Treier. „Olen õppinud armastama raadiot ja raadioajakirjanik tahangi olla. Võtkem Helgi Erilau, kes teeb raadios arhitektuuriteemalist saadet „Aja jälg kivis,” mis paneb kuulaja nägema ja tajuma arhitektuuri. Võimas. Televisioon on petukaup, inimvaimu tapja.”

25 aastat Vikerhommikuid

Märt Treieri sõnul on ta teinud vikerhommikuid 25 aastat ja leidnud endale tänuväärse kuulajaskonna. Käesoleval kuul möödub kaks aastat, kui Märt Treieri hommikukavas on kõlanud ainult eestikeelsed valitud lood. Üks kohtumisõhtul oluist ütles otse välja, et sunnib ennast Märt Treieri studios olles varem ärkama. Märt Treieri käest küsiti, mis on teda pannud soolasambana tundma ja mis on need asjad, mida ta ialgi ei teeks? Esineja tunnistas, et need on väga erilised küsimused, millele ühest vastust raske leida, kuid samas näitavad, et lõuna-eestlased on teistmoodi inimesed, pärisinimesed.

Raamatukogude aasta

34. aastat Kanepi rahvaraamatukogu direktori ametit pidav Heli Adamson ütles, et 2021. aasta Eesti kirjandusest enim laenutati Tuule Linnu

„Viimane piisk” ja väliskirjandusest L. Marshalli „Kolm väikeste valet”. Äsja Kanepi valla ajalehte tehtud loetavuse Top 3 on „Tee nalja Normann” (H.Noormann), „Jussikese seitse sõpra,” (S.Väljal) ja „Epp.Sandra”, (M.Tattar). Märt Treieri mõlemad raamatud on välja laenutatud nii Kanepis kui

ka Võrumaa keskraamatukogus ja viimase raamatukoguhoidja Triin Laatre täpsustas, et Treieri raamatutel on lugejate järjekord.

Märtsi alguses oli raamatukogudes esinemas „Öne 13” stsenaarist Andra Teede, kes oli 8. märtsil Saverna raamatukogus ja 9. märtsil Võrumaa keskraamatukogus.

Kalev Annom

Lõuna-Eesti juurtega Märt Treieri kaks raamatut on saanud lugejate lemmikkuks. Fotod: Kalev Annom

Märt Treier Kanepi seltsimajas. Foto: Kalev Annom

LASTERAAMATUPÄEV

Märt Treier Kanepi selts

2. APRILL KELL 12.00

ERASTVERE RAAMATUKOGU-KÜLAKESKUSES

PÕNEVAD RAAMATUD,

TEEME JÄRJEHOVDJAJD,

PÄEVA SISUSTAB HELIN VILL

Info: Tütu Zügmann

Telefon: 53884391

KANEPI RAAMATUKOGU VEEBRUARIS

Kanepi Lasteaia rühm Sipsik alustas sel aastal vahvat traditsiooni iga kolmapäeva hommikul raamatukogu külastada. Toimub ettelugemine ning lapsed saavad ise raamatuid vaadata. Veebruaris lõpetasime Liis Seina raamatu „Maruvahva lasteade” lugemise.

Kanepi noored alustasid Instagramis leheküljega „Kanepi noored loevad”, kus jagatakse oma lugemiselamusi ning kõike muud raamatutega seotut. Veebruari vaheajajärgel valmistati ette erinevaid vahvaid mängu. Noorte ettevõtmist toetab ka Kanepi ANK.

Kanepi Noored Loevad

Laenutuste TOP 3

1. „Mitte ainult tädi Ellen” Mudlum
2. „Nõid punase rehaga” M. Ernits
3. „Mõrad südamele” C. Hoover

Kanepi Raamatukogust on võimalik raamatuid kätte saada kokkuleppel ka lahtiolekuaegade väliselt, kontakteeru raamatukogu juhatajaga.

Fotokonkurss „Kanepi vald loeb” 01.märts-01.juuni 2022

Arvestust peetakse 3-s vanuserühmas:

- lapsed
- noored 17-26
- täiskasvanud

Fotod võivad olla nii värvilised kui ka mustvalged.

Foto maht vähemalt 2MB.

Fotod saata:

Saverna.raamatukogu@gmail.com

Kõikidele osalejatele korraldatakse vastuvõtu üritus ja parematele töödele väärilised **uhinnad**.

Saadud töödest pannakse kokku **näitus**.

TARTU 2024

Lõuna-Eesti liigub üheskoos Euroopa kultuuripealinna tiitliaasta poole

Aasta tagasi jaanuarikuu lõpus sõlmisid 20 Lõuna-Eesti omavalitsust koostöölepingu Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 ettevalmistamiseks ja elluviimiseks. 12 kuud on möödunud erinevate ettevalmistustööde tähe all. Esimesi silmaga nähtavaid ja käega katsutavaid tulemusi saab näha juba sel aastal.

Tänavu on kõige olulisemaks ülesandeks Lõuna-Eestis regionaalse taotlusvooru kaudu leida projektid ja nende eestvedajatega kokku leppida sündmused, mis esindavad Lõuna-Eestit Euroopa kultuuripealinna programmis. Samal ajal toimub ka Tartu linnas rahvusvaheliste projektide taotlusvoor.

Ettevalmistused regionaalse taotlusvooru jaoks algasid juba aasta tagasi. Vedasime neid koostöös regionaalse ekspertkomisjoniga, mis koosneb Lõuna-Eesti maakondlikest kultuurijuhtidest. Ühiselt töötasime välja regionaalse taotlusvooru protsessi ja tingimused, mis põhinevad kultuuripealinna loominguks kontseptsioonil Ellujäämise Kunstid.

Mais ja juunis tutvustasime taotlusvooru Lõuna-Eesti kõikide omavalitsuste kultuuriloojatele, mis koos Tartu linnaga Euroopa kultuuripealinna ette valmistavad ja ellu viivad. Kokku toimus üle Lõuna-Eesti 11 kohtumist, kus tutvustasime taotlusvooru eesmärke ning tingimusi. Oktoobris oli meie laual 99 ideekavandit. Nende samade kavandite pealt esitasid ideede eestvedajad tänavu jaanuarikuu juba valmis projektid. Nüüd oleme jõudnud sinna etappi, kus regionaalse ekspertkomisjoni, Tartu 2024 meeskonna ja loomenõukogu eestvedamisel toimub projektide hindamine. Suve alguseks on teada, millised projektid pürgivad programmi ehk saavad kutse produktiooni läbirääkimistele, kus SA Tartu 2024 ja projekti elluviija vahel kõik olulised detailid kokku lepatakse.

Enamik programmist selgub sel aastal

Samaaegselt regionaalse taotlusvooriga, mille kaudu selguvad sündmused, mis hakkavad toimuma kultuuripealinna aastal Lõuna-Eestis, toimub ka Tartu linna rahvusvaheliste sündmuste taotlusvoor. Koos projektidega, mis olid kirjeldatud Tartu 2024 poolt Euroopa kultuuripealinna konkursi kandidatuuriraamatus on aasta lõpuks teada u 75% Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 programmi jõudvatest sündmustest. 2022. aasta on igati märgiline, sest teeme otsuseid, mis mõjutavad meid tiitliaasta! Samuti on vaja kaaluda, millised juba olemasolevatest Lõuna-Eestis toimuvatest sündmustest, mis „Ellujäämise kunstide” väärtusi kannavad, võiksid olla osa kultuuripealinna programmist ning mis oleks nende uudne aspekt kultuuripealinna aastal.

Kuna möödunud aasta kulges paraku paljuski koroonaga seotud kitsenduste tähe all, siis vaatamata sellele püüdsime teha Lõuna-Eestit omavalitsuste vahel võimalikult palju koostööd kultuuripealinna nimel. Seda nii omavalitsusjuhtide tasandil, kes moodustavad Tartu 2024 Omavalitsusjuhtide Foorumi, kui ka igapäevase, maakondlike kultuurijuhtidega. Lisaks kohtume kaks korda kuus kõigi omavalitsuste kontaktisikutega, kes kultuuripealinna teemadel omavalitsustes järge

hoiavad ja vajalikke teemasid eest veavad. Tõsi, tulenevalt covidist on kohtumised olnud enamasti Zoomis.

Kõige meeleolukam oli kindlasti omavalitsuste esindajate möödunud sügisene ühisviisit Kaunasesse, et näha, milline on olukord paari kuu pärast algavas Euroopa kultuuripealinna. Ka see aasta seame sammud Kaunasesse, et koguda inspiratsiooni ja nippe, kuidas 2024. aastat võimalikult hästi korraldada. Kaunas 2022 regionaalne koordinaator oli veebruaris ka Eestis ja kõigil meie omavalitsuste kontaktisikutel oli võimalik temaga kohtuda ja Kaunase ettevalmistuste ja koostöö kohta küsimusi küsida ja nende kogemustest õppida.

Huviline, hüppa paati

Selleks, et kõigil lõuna-eestlastel oleks võimalik kultuuripealinna eesmärkide ja plaanidega tutvuda ja oma mõtteid jagada, osaleb Tartu 2024 tiim ka tänavu Lõuna-Eesti suursündmustel. Tänavu on eesmärk olla kohal iga omavalitsuse ühel suursündmusel.

Soovime, et Euroopa kultuuripealinna korraldamise enneaegsust võimalusest motiveeritud inimesed saaksid olla osa kultuuripealinna tiimist. Nii nagu 2021.aastal, saab ka käesoleval aastal panustada kultuuripealinna vabatahtlikuna. Möödunud aastal aitas Tartu 2024le kaasa 100 vabatahtlikku.

Lõuna-Eestisse, seekord Põlva maakonda, tuleb käesoleval aastal ka kultuurikorraldajate teadmiste ja oskuste edendamiseks mõeldud Kultuurikompassi

konverents. Möödunud aastal toimus see Võru maakonnas ja ülemöödunud aastal Viljandis.

Uudisena on ka 14-19 aastastel Lõuna-Eesti noortel võimalik tulla kultuuripealinna tiimi sündmuste korraldamise oskusi ja kogemusi omandama. Selle uue ettevõtmise nimi on Tartu 2024 Extended. Käesoleval aastal alustab programmi esimene lend, järgnevatel tulevad uued.

Loodame ja teeme tööd selle nimel, et Lõuna-Eestis toimuv, nii Euroopa kultuuripealinna ettevalmistused kui kõik muu eriline jõuaks paljude eestlasteni. Nii oli Eesti üks populaarsemaid telesaadeteid Terevisioon külas Lõuna-Eestis. Siit läks möödunud aasta lõpus ja käesoleva aasta alguses eestriisse kokku viis saadet, üks igast maakonnast. Samuti kandis Eesti Rahvusringhääling üle 22. jaanuaril Otepää Keskväljakul toimunud Tartu 2024 Otepää Talveõlulaulupidu – menukat ja hoogsat kultuurisündmust, mis oli eelsoojenduseks kahe aasta pärast toimuvale Euroopa kultuuripealinna Tartu 2024 avatseremooniale.

Euroopa kultuuripealinna elluviimiseks tehtav koostöö, mida viib ellu Tartu linn koos 19 Lõuna-Eesti omavalitsusega - Antsla vald, Elva vald, Kambja vald, Kanepi vald, Kastre vald, Luunja vald, Nõo vald, Otepää vald, Peipsiääre vald, Põlva vald, Rõuge vald, Rõpina vald, Setomaa vald, Tartu vald, Tõrva vald, Valga vald, Viljandi linn, Võru linn ja Võru vald - on eesmärgipäraselt käima läinud.

Anneta Laaneots
Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 Lõuna-Eesti koordinaator

MÄRTS Kanepi kihelkonna kultuuriloolises kalendris 2022

1. 30 aastat tagasi **5.03.1992** suri Tartus **Raimund Peiker**, †† Tartu Pauluse kalmistule, sündinud Tartus *9.11.1914, teoloog, kauaaegne Kanepi koguduse kirikuõpetaja. Lõpetanud HTG, Tartu Ülikoolis teoloogia (1937), töötanud usuõpetajana HTG ja Valga ÜG, kirikuõpetajana Vaivara-Peeterriist, Ambla-Tapa koguduses, Kanepi kirikuõpetajana 1945-92 kuni surmani.
2. 115 aastat tagasi **7.03.1907** suri Võrus **Adam Adolf Arras**, †† Võru kalmistule, sündinud Erastvere v. *24.12.1848, koolmeister, köster, koorijuh, lõpetas 1865 Kanepi kihelkonnakooli, õppis 1865-68 Valga Cimze seminaris, tuli tagasi 1870 Kanepi kihelkonnakooli koolmeistriks ja koorijuhiks (1870-72), koondas 1870 esmakordselt kõik kihelkonna koorid ühendkooriks oma juhtimise alla, andis nendega parkides kontserte, oli C. R. Jakobsoni õpikute toetamise tõttu pastor Holsti viha alla sattunud sunnitud Kanepist lahkuma, sai 1872 Võru Katariina kiriku köstriks ja koorijuhiks „Kandle“ Seltsi juures, abiellus parun Erich von Nolckeni lese Helenega, pärast tema surma Kanepi LS juhatuse esimehe G. Danieli lese Leena Soome-Danieliga. Vt „Erastvere raamat“.
3. 115 aastat tagasi **23.02./8.03.1907** sündis Valgjärve v. Nigula t. **Ilmar Viljat (Ilmar Dorbek)**, † 27.02.1991 Tallinnas, koolimees, seltsitegelane, lõpetas TÕS, õpetaja Meremäel, Väike-Veerksu algkooli juhataja, Meremäe haridusseltsi „Läte“ juhatuse, laulukoori juhataja, näitejuht, Meremäe Õpetajate Ühingu juhatuse esimees, Kahkva Raamatukoguseltsi „Võitlus“ esimees, laulukoori juht, osales kooridega üldlaulupidudel.
4. 85 aastat tagasi **8.03.1937** sündis Erastvere v. **Andres Lutsar** † Tallinnas 30.09.2007, teenekas judopedagoog, sensei, filosoof ja treener, lõpetanud Võru Tööstustehnikumi, TRÜ KKT, 11-kordne Eesti judo-, 4-kordne sambomeister, tegeles ka akrobaatikaga, džudoitreener, meistersportlane (1967), kaskadöör, asutas 1972 Aita, praeguse Aitado judoklubi, oli selle president, Eesti-Jaapani Assotsiatsiooni auliige (1998), aasta õpetaja (1997), Eesti Punase Risti V kl. teenetemärk (2001), Tallinna aukodanik (2004), temaatiliste raamatute autor.
5. 90 aastat tagasi **9.03.1932** sündis Urvastes **Aasa Nummert-Meitern**, † Põlgastes 27.11.2020, †† Kanepi Mäe k., pedagoog, lõpetanud TÕI, töötas 1953-74 Karste koolis, 1974-77 Leevi Eriinternaatkooli õpetaja ja kasvataja, 1977-84 Kanepi Kk matemaatika, füüsika ja kehalise kasvatusõpetaja. Osales aktiivselt Kanepi pensionäride klubi tegevuses.
6. 45 aastat tagasi **10.03.1977** suri Kanepis advokaat **Julius Harju**, †† Kanepi Ala kalmistule, *Tsoorus 30.10.1903, Õie Harju abikaasa, Ülle Harju vanaisa, lõpetanud 1926 Võru RHS PG, 1933 Tartu Ülikooli

- õigusteaduskonna, töötas advokaat J. Kangeri abina Petseris, A. Kääriku ja P. Tirro abina Võrus, oli Põlva Tarbijate Kooperatiivi jurist-konsult. LK Seltsi Kanepi osakonna asutajaliikmeid.
7. 110 aastat tagasi **13.03.1912** suri Tartus koolimees, HTG asutaja **Hugo Hermann Fürchtgott Treffner**, †† Tartu Raadi Uue-Jaani k., sündinud *17.07.1845 Kanepi köstrimajas köster Ludvig Treffneri pojana, Kanepi meeskoori asutajaid, KLS asutajaid 1869, I üldlaulupeol osalemise innustaja, hüüdnimi „Eesti Hugo“ Kanepi meeskoori laulukooes kontsertrisidel peetud kõnede pärast, Eesti Kirjameeste Seltsi, Eesti Üliõpilaste Seltsi jt. ärkamisaja seltside asutaja ja aktiivne ühiskonnategelane. „Kui tuleb kord surra, siis ei tea, kust küll selleks aeg võtta“ ütles H. Treffner.
8. 185 aastat tagasi **13.03.1837** sündis Rõngus **Mihkel Luiga**, † 27.11.1901 Valgjärvel, koolmeister, sooritanud pärast Rõngu kihelkonnakooli lõpetamist Kanepi kirikuõpetaja juures koolmeistri eksami, töötas Valgjärve vallakooli juhatajana 1856-97. Venestamise ajal aitasid teda õppetöös ja vene keelt õpetada pojad Karl kuni 1881 ja Georg Eduard, tulevane ajakirjanik 1881-84. Vallavolikogu võttis vanalt koolimehelt kohtuasja tõttu kaebekirja alusel ettenähtud pensioni.
9. 95 aastat tagasi **17.03.1927** sündis Kanepis Palo t. **Paul Edesi** † 25.07.2016, †† Kanepi Mäe k., pedagoog, Kanepi kooli kasvandik, lõpetanud Võru KK, TÕI, TPedI eesti keele ja kirjanduse alal, töötas 1948-51 Kanepi kooli eesti keele õpetajana ja õppealajuhatajana, 1954-63 Erastvere kooli direktorina, 1963-84 Tallinna Reaalkooli õppealajuhatajana ja 1984-89 Tallinna Muusikakeskkooli eesti keele õpetajana, osalenud aktiivselt Kanepi seltsielus, elas suviti Kanepis Palol. (vt. ka „Kanepi kool läbi kahe sajandi“, „Minu Kanepi“, „Erastvere raamat“).
10. 265 aastat tagasi **17./6.03.1757** sündis Erastvere mõisas **Peter Heinrich (Hinrik) v. Frey** kohtuametnikust mõisarentniku Gustav Johann Frey pojana, † 30./18.04.1833 Püha kiriklas Saaremaal, kirjamees, pastor ja kodu-uuriija. Õppis Riia lütseumis ja Halle ülikoolis usuteadust, töötas Liivimaal koduõpetajana, 1785 Kuressaare linnakooli direktor ja elu lõpuni Püha koguduse pastor, 1809-33 oli ühtlasi Saaremaa konsistooriumi assessor, 1817-33 Kuressaare Eesti Seltsi sekretär ja kirjavahetajaliige. Avaldas J. H. Rosenplänteri „Beiträge“ saksa- ja eestikeelset luulet ja artikleid. Koostas esimese eestikeelse aritmeetika õpiku „Arropiddamisse ehk Arwamisse-Kunst“ (Tartu, 1806), luulekogu „Ued waimolikkud Laulud“ (1793), usuõpetuse raamat „Jesusse Kristusse sündinud asjad“ (1810). Koostas Saaremaa ajalooainelise 3-köiteline käsikirja „Osiliana“.
11. 25 aastat tagasi **18.03.1997** suri Rootsisis Lundis kirjanik **Valev Uibopuu**,

- †† Karula k., sündis Vana-Antslas 19.10.1913. Tema emapoolne vanaisa Johann Roht (1843-1931), Tinno talu rajaja, pärandas (1924) talu kirjaniku emale Emilie Roht-Üibopuule, Richard R. öele, tema isa Evald U. oli metsavaht, mõrvati enamlaste poolt (1919) Võrus. Valev lõpetas Kanepi kooli (1927), Otepää G, oli ajakirjanik Valgas ja Tallinnas, 1943 siirdus sõjapõgenikuna Soome, seal 1944 Rootsi, lõpetas Stockholmis Eesti G, Lundi Ülikooli 1958, filosoofiadoktor 1970 soome-ugri keeleteaduse alal, oli Lundi Ülikooli lektor 1971-80, ajalehe Väis-Eesti tegevtoimetaja, 1945. a. Välis-Eesti Kirjanike Liidu liige. Looming: 10 jutustust, 7 romaani, artiklite kogu. Tunnustused: H. Visnapuu preemia, F. J. Wiedemanni keeleteaduse, B. Kangro kirjanduspreemia, EV Riigivapi III kl. teenetemärk.
12. 50 aastat tagasi **18.03.1972** suri **Kalju Kõiv** †† Kanepi Mäe kalmistule, sündinud Põlgastes *1924, pedagoog, lõpetanud Võru Tehnikumi, töötas 1944-49 Kanepi 7-kl. kooli muusika ja kehalise kasvatusõpetajana.
13. 40 aastat tagasi **23.03.1982** suri Võrus **Salme Oja**, †† Mäe kalmistule, sündinud Erastveres *17.04.1888 Lepik, kuni 1925 Laas, kaotas 1917 perekonna (3 last ja abikaasa) epideemias, ellu jäi vaid tütar, abiellus 1925. a. Ludwig Ojaga, silmapaistev seltsitegelane, Erastvere Perenaisteseltsi asutajaid ja esinaine. Tänu temale on hoitud ja üle antud ERM-ile Erastvere Perenaisteseltsi lipp ja lipuvarras koos hõbeplaadiga tema järeltulijate poolt. (vt. ka „Erastvere raamat“ (2019).
14. 70 aastat tagasi **24.03.1952** sündis Krüüdneri v. **Tähte Kulberg-Tagel**, pedagoog, lõpetanud Kanepi keskkooli, pärast TPedI lõpetamist töötas Kargulas ja Võru III 8-kl. koolis, alates 1976. aastast töötab Kanepi G. eesti keele ja kirjanduse õpetajana, loonud sõnad Kanepi kooli hümnile, kirjutanud luuletusi ja lavastanud näidendeid, aktiivne Kanepi kultuurielu tegelane.
15. 90 aastat tagasi **29.03.1932** sündis Prangli k. **Helju Koduvere-Leib**, † 6.06.2017, †† Kanepi Ala kalmistule, kauaaegne Kanepi rahvatantsujuht, alustas tantsu- ja iluvõimlemisega Võru keskkoolis, tantsujuhiks õppis 1955-1957 Tallinna Kultuurharidusala Koolis, tantsis Ullo Toomi Tallinna Tööjõureservide Ansambli, esines 1956 Moskvas Lužniki Spordipalee avamisel, Eesti Kirjanduse- ja Kunsti dekaadi lõpplavastusel Moskvas 1956. a. Suure Teatri laval, oli valitud Põlva raj. esindajaks koos Sulev Jalasega Moskvasse ülemaailmsele noorsoofestivalile (1957), suunati Kanepi kultuurimajja 1957-61, oli Kanepi raamatukogu juhataja 1961-88. Juhatas Kanepis nais- ja kooli neiduderühma, karakterantsu rühmi, segarühma, memmede rühma Kanepis ja Põlgastes, osales nendega vabariiklikel tantsupidudel 1963, 1965, 1968, 1970, 1985 ja 1990, oli Kanepi piirkonna laulu-tantsupidude lavastaja ja üldjuht.

Kultuuriloolist kalendrit lehitses
Milvi Hirvlaane

Sünnid

Grethel Täht (Jõksi)
Adeele Tamm (Pikajärve)
Dominic Udsu (Voorepalu)
Adelina Oja (Põlgaste)
Ruuben Rästa (Kooli)

Õnnitleme!

Aprilli sünnipäevalapsed
2022

98

Johannes Timmusk
18.04.1924 (Krüüdneri)
Magda-Eherranda Teder
25.04.1924 (Magari)

94

Aime Iisma
02.04.1928 (Karste)
Salme Kolsar
09.04.1928 (Tiido)

93

Õie Tiisler
04.04.1929 (Lauri)

92

August Huik
07.04.1930 (Valgjärve)
Erika Rõõm
10.04.1930 (Kaagvere)
Aino Kuhi
19.04.1930 (Ihamaru)

85

Feliks Edesi
03.04.1937 (Kanepi alevik)
Malle Tiisler
05.04.1937 (Palutaja)
Genade Konapljov
10.04.1937 (Kanepi vald)
Kalju Kriit
16.04.1937 (Tõdu)
Jelizaveta Tiisler
24.04.1937 (Kanepi alevik)
Anne Puuselg
27.04.1937 (Piigaste)
Fjodor Kostin
27.04.1937 (Sirvaste)

80

Karli Urban
13.04.1942 (Krootuse)
Tiiu Kreevan
17.04.1942 (Karste)

75

Küllti Pettai
07.04.1947 (Kanepi alevik)
Sylvia Elisabeth Edeldgard Else Von Kaehne
11.04.1947 (Karilatsi)
Raive Adler
18.04.1947 (Mügra)
Silvi Sillamaa
23.04.1947 (Pikajärve)

70

Raivo Hurt
12.04.1952 (Abissaare)
Helje Krikunov
17.04.1952 (Tuulemäe)
Lembit Länik
19.04.1952 (Kooraste)
Valdeko Uibo
24.04.1952 (Tiido)
Mendi Maisla
25.04.1952 (Kanepi alevik)

65

Malle Pirts
09.04.1957 (Krootuse)
Peeter Tikk
13.04.1957 (Vissi)
Imbi Vaikmäe
17.04.1957 (Krootuse)
Liia Morozov
19.04.1957 (Jõgehara)
Maie Liidaru
30.04.1957 (Kanepi vald)

EESTI MAAOKSJON

Sinu kinnistu väärib õiglasi hinda.
Korraldame oksjoneid metsale, raleõigusele ja põllumaale.

www.eestimaaoksjon.ee
Tel +372 509 9636

OÜ ESTEST PR
ostab
metsa- ja
põllumaad.
Tel 50 45 215,
51 45 215,
info@est-land.
ee

kolleri
auto & kindlustus

MUUDA OMA ELU TURVALISEMAKS!

- Liikluskindlustus
- Kaskokindlustus
- Kodukindlustus
- Reisikindlustus
- Õnnetusjuhtumikindlustus
- Ettevõtte kindlustus
- Ehitusmasinate kindlustus
- Ehituse koguriskikindlustus
- Transpordiettevõtete vastutuskindlustus
- Vastutuskindlustus
- Veosekindlustus

Kindlustusbüroo Eedeni Kaubanduskeskuses
Tartu Kalda tee 1c, E-R 10-18, L 10-15

Kolleri Auto ja Kindlustus
agnes@kolleriauto.ee

Kindlustusteenuse pakkuja on PZU. PZU on AB Lietuvos draudimas Eesti filiaali kaubamärk Eestis. Tutvu tingimustega www.pzu.ee ja pea nõu asjatundjaga Kolleri Auto ja Kindlustus OÜ telefonil 5192 6292.

MIRIDON
veetöötlusseadmed

1.02.2022 - 1.04.2022
HAJAASUSTUSE PROGRAMMI
TAOTLUSVOOR

- Veeanalüüside teostamine
- Filterseadmete valik
- Filterseadme paigaldus
- Survetõste seadmete paigaldus

Täpsem info hajaasustus programmi kohta kohalikest omavalitsusest!

www.miridon.ee | tel. +372 5066 775 või +372 7362 633
miridon@miridon.ee | Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

Hele-Mall Tärna
(14.12.1937- 03.03.2022)

Meie hulgast on lahkunud kauaaegne Kanepi Päevakeskuse eestvedaja ja aktiivne kultuuritegelane. Pikkade aastakümnete jooksul tehtud jäävad tänutundega meenutama kõik teekaaslased.

MÄLESTAME

Galina Timofeeva
03.03.1938-14.02.2022 (Sulaoja)
Hele-Mall Tärna
14.12.1937- 03.03.2022 (Kanepi alevik)

Kanepi vallavalitsuse ja volikogu ajaleht
Toimetuse aadress:
Turu põik 1, Kanepi, 63101 Põlvamaa.
Toimetaja: Merike Luts

Järgmine leht ilmub aprillis 2022.
Täname kõiki abilisi ja kaasautoreid.
Artiklid ja ettepanekud palume saata e-postile iga kuu 5. kuupäevaks: kanepi.teataja@gmail.com

Tehniline teostus:
tel 5649 5252
kalurileht1@gmail.com
www.kalurileht1.ee